

Bomärken

I Gruddboken, som trycktes år 1938, skriver Mats Rehnberg: "På Sollerön torde det inte finnas många innevånare över fem års ålder, som inte känna åtminstone sin gårds bomärke." Vid en tävling mellan barnen i socknens skolor hade ett stort antal barn på kortare tid än 4 dagar samlat över 100 olika bomärken per man, den bäste 187 stycken!

Ja, så var det förr, när bomärket användes mera allmänt och var en praktisk beteckning för begreppet gård och folket som bodde där. Bomärket representerade bonden själv, hans gård och övriga tillhörigheter, samt även hans arbetsinsatser för ålagda allmänna tjänster (se t ex artikeln om "Rogarskaveln" i Sool-Öen 1980). Bomärket är till karaktären ett personligt märke och var förr lika bindande och förpliktigande som den egenhändiga namnunderskriften. Det sattes i första hand på lösegendom av skilda slag t ex möbler, redskap, husgeråd, kläder, textilier o s v, men tjänade också som signum vid underskrifter och placerades då mellan för- och efternamn, t ex Margit $\wedge$ Anders Dotter.

Om man jämför ett ristat eller skuret bomärke med samma märke i handskrift, finner man ofta att det inte stämmer, de är spegelbilder av varandra. Möjligen kan detta ha en rent teknisk grund. När man använder ett eggverktyg och snidar, karvar och skär i trä, för man verktyget

ifrån sig och arbetar från höger till vänster. Skriver gör vi däremot från vänster till höger, och dessa två skrivsätt ger då spegelbilder av varandra. Svårare kan det vara att veta vad som är upp eller ned, om inte formen på det märkta föremålet anger hur märket ska läsas. Men bomärken skiljer sig från bokstäver och siffror, de kan aldrig få olika betydelse eller förväxlas hur de än vändes.

Vid ett arvskifte övertogs vanligen faderns bomärke av de arvtagare som stannade på gården. Övriga arvingar måste då skaffa nya märken, och då lade man helt enkelt till ett eller annat streck till det gamla märket, en "skänk".

På Sollerön har samtliga bomärken aldrig funnits "registrerade" på något sätt. Sool-Öen-red. vill nu göra ett försök att teckna upp de märken som existerar i dag, och vi börjar med att presentera de tre första byarna, nämligen Bengtsarvet, Bodarna och Bråmåbo.

Margit Andersson

Bengtsarvet

Bomärke	Gård	Ägare el brukare	Litt	Reg nr
⌞	Amusgården	Ivar Matsson	AAC	103
Λ	Bosgården	Åke Sarén	AAD	104
✖	Mårtngården	Karin Björk	AAE	105
⊔	Danilgården	Malte Persson	AAF	106
⌞	Krångullgården	Rullpers Hjalmar Matsson	AAG	107
⌞	Bosgården	Bus Oskar Jönsson	AAH	108
⌞	Tåmtgården	Nils Tåmt	AAI	109
⌞	Hållpåsgården	Hållpås Gunnar Jönsson	AAK	110
⌞	Sammilsgården	Bengt Leander	AAL	111
⌞	Ållmasgården	Olle Holmer	AAO	114
⌞	Jugengården	Viola Nyström	AAP	115
⌞	Busgården	Elsa Matsson	AAR	116
⌞	Busgården	Bus Margit Jönsson	AAS	117
⌞	Solasgården	Birger Flinta	AAU	119
⌞	Ållullgården	Birger Flinta	AAU	119
⌞	Solasgården	Betty Söderhäll	AAV	120
XX	Katringgården	Nils Leijon	AAZ	123
⌞	Brutärgården	Sven Bråmer	ABA	124
⌞	Bängsgården	Bos Artur Persson	ABB	125
⌞	Sturullgården	Ulla-Britt Olsson	ABC	126
⌞	Matsgården, östra	Olle Maths	ABD	127
⌞	Matsgården, västra	Maria Persson	ABE	128
⌞	Måsangården	Nanna Måhsan	ABF	129
⌞	Örjangården	Birgitta Håkansson	ABG	130
⌞	Amusgården	Karl Björkqvist	ABH	131
⌞	Busgården, norra	Karl Lindgren	ABK	133
⌞	Lindgården	Erik Blom	ABL	134
⌞	Lindgården	Erik Edvin Andersson	ABN	136
⌞	Bravgården	Detlof Detlofsson	ABO	137

Bodarna

Bomärke	Gård	Ägare el brukare	Litt	Reg nr
ㄩ	S Sörbugården	Gunnar Buud	BAA	101
ㄩ	N Sörbugården	Ingrid Edlinge	BAB	102
ㄨ	Stunisgården	Ejnar Stunis	BAC	103
ㄨ	Rysnissgården	Inga-Lisa Stunis	BBL	134
ㄨ	Karlsgården	Erik Kallin	BAD	104
ㄨ	Krånglarsgården	Arvid Knutz	BAF	106
ㄨ	Lansergården	Bus Albert Andersson dbo	BAH	108
ㄨ	Tomtgården	Stina Kerstis	BAG	107
ㄨ	Bomgården	Lars Bohman	BAL	111
ㄨ	Svänggården	Erik Pråhl	BBM	135
ㄨ	Rullpersgården	Krång Maria Andersson	BAI	109
ㄨ	Måsullgården	Mås Arvid Jönsson	BAK	110
ㄨ	Markusgården	Kurt Göransson	BAN	113
ㄨ	Busgården	Albert o Anders Jönsson	BAO	114
ㄨ	Sarlasgården	Karin Svensson	BAP	115
ㄨ	Bråttumsgården	Ing-Britt Pettersson	BAR	116
ㄨ	Sargården	Göran o Nils Fräås	BAS	117
ㄨ	Sarjongården	Allan Larsson	BAU	119
ㄨ	Gla Sarjongården	Emma Wikmans	BBB	125
ㄨ	Tollagården	Tolla Mariane Larsson	BAV	120
ㄨ	Lansergården	Karl Lanzers dbo	BAY	122
ㄨ	Lansergården	Lisa o Torsten Berglund	BBA	124
ㄨ	Sargården	Ida Dahlström m fl	BBD	127
ㄨ	Bengtsgården	Bror Bengtsson	BBE	128

Bråmåbo

Bomärke	Gård	Ägare el brukare	Litt	Reg nr
∩	Bäckgården	Bo Källman	CAA	101
⌘	Bråmågården	Margit Olsson	CAG	107
⌘	Amusgården, övre (Fyrgården)	Maria Carlsson	CAB	102
⌘	Måspersgården	Nisis Anders Persson	CBH	131
⌘	Rullgården, södra	Elsa Olofsson	CAH	108
⌘	Rullgården, norra	Manne Westlund	CAI	109
⌘	Grömingsgården	Karin o Frida Häll	CAK	110
⌘	Bravgården	Ejnar Bohm	CAN	113
⌘	Ryssgården	Karl o Johan Ryss	CAO	114
⌘	Småsikgården	Karin Stunis	CAR	116
⌘	Gubbgården	Arvid Karlsson	CAS	117
⌘	Stikågården	Anders o Gunnar Stikå	CAV	120
⌘	Mickelgården	Gunnel Sundqvist	CBF	129
⌘	Hållgården	Håll Karl Olsson	CAY	122
⌘	Milågården	Gunnar Håll	CBB	125
⌘	Tållagården	Ingvar Åsbrink	CBE	128